

1. Inleiding

Voorliggend document is het extern verslag van de marktverkenning circulariteit end user hardware van ProRail, die is uitgevoerd in april 2024.

1.1. Aanleiding & Doelstelling voor de marktverkenning

In de afgelopen jaren heeft ProRail veel dienstverlening afgenomen op het gebied van het leveren van diverse typen end user hardware. Hier is circulariteit nog beperkt in de dienstverlening meegenomen. ProRail is voornemens in de toekomst mogelijk circulariteit onderdeel uit te laten maken van de gevraagde dienstverlening.

Het doel van de marktverkenning was:

- Het verkrijgen van inzicht in de dienstverlening van de markt(partijen) op het gebied van circulariteit en duurzaamheid in de verschillende fases van de levensduur.

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat de vraagstelling die in de marktverkenning is voorgelegd. In hoofdstuk 3 geven wij een verslag van het verloop van de procedure van de marktverkenning. De geanonimiseerde samenvatting van de antwoorden geven wij in hoofdstuk 4 weer.

2. Vraagstelling in de marktverkenning

De vragen die in de verkenning zijn gesteld aan de markt zijn als volgt:

1. Op welke manier is circulaire economie onderdeel van de dienstverlening inclusief producten van uw organisatie? Maak hierbij onderscheid tussen (1) pre-use, (2) use en (3) post-use fase.
2. In hoeverre heeft circulaire economie in uw dienstverlening inclusief producten invloed op de prijs? Geef weer in percentage t.o.v. uw dienstverlening inclusief producten waar geen rekening wordt gehouden met circulaire economie.
3. In hoeverre vallen de organisatie en werkzaamheden van de circulaire economie processen - zoals reparatie of refurbishen - binnen uw dienstverlening? En welke werkzaamheden dienen door ProRail worden uitgevoerd?

3. Verslag van de procedure van de marktverkenning

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van het verloop van de marktverkenning.

3.1.Chronologie

De marktverkenning heeft plaatsgevonden middels schriftelijke beantwoording en gesprekken met marktpartijen die ervaring hebben met het leveren van end-user hardware.

- Op maandag 25 maart zijn aan een drietal marktpartijen een set vragen gestuurd ter schriftelijke beantwoording.
- Daarnaast is met eenieder van de drie marktpartijen een gesprek gepland waarin ze de gegeven antwoorden verder konden toelichten en door ProRail verdiepingsvragen zijn gesteld.
- De schriftelijke beantwoording is door de marktpartijen ter voorbereiding op het gesprek gedeeld per mail.

3.2.Platforms

Het primaire platform voor de marktverkenning was mail en Microsoft Teams. Alle communicatie ter voorbereiding is via mail en telefonisch verlopen. De beantwoording van de vragen is via mail verlopen en daarnaast heeft er een gesprek plaatsgevonden via Microsoft Teams, deze is in zijn volledigheid opgenomen.

3.3.Benaderde partijen

Deelname aan de marktverkenning is vanzelfsprekend vrijblijvend. De partijen hebben geen voordeel bij deelname aan deze marktverkenning en alle informatie die is verschaft tijdens deze gesprekken is informatie die ook in een toekomstige aanbesteding met de markt zal worden gedeeld.

4. Samenvatting van de antwoorden

In dit hoofdstuk geven wij een samenvatting van de door de leveranciers gegeven antwoorden. Dit doen wij per vraag, om op die manier per (sub)vraag een beeld van de beantwoordingsrichting te geven. Wij geven de antwoorden en adviezen zonder de naam van de leverancier te noemen. Daar waar de antwoorden herleidbaar zouden kunnen zijn, hebben wij deze in dit extern verslag weggelaten.

4.1.Vraag 1: Circulaire economie als onderdeel van dienstverlening

Vraag: Op welke manier is circulaire economie onderdeel van de dienstverlening inclusief producten van uw organisatie? Maak hierbij onderscheid tussen (1) pre-use, (2) use en (3) post-use fase.

Pre-use

De pre-use fase bevat alle stappen en overwegingen die plaatsvinden voordat ProRail daadwerkelijk begint met het gebruik van de hardware.

De leveranciers geven aan te kunnen ondersteunen met advies voor duurzame productsamenstelling, repareerbaarheid en juiste aanschafmoment en het sourcen van duurzame hardware.

Use

De use fase betreft de periode van het daadwerkelijke gebruik van de hardware. De leveranciers geven aan dat ze gedurende de use fase kunnen voorzien in de reparatie van hardware incl. advies. Daarnaast advies voor optimale instellen, onderhoud en het verhogen van de levensduur. In een aantal gevallen is er ook een DaaS¹-concept mogelijk, waarbij managing en monitoring van de hardware gedurende de hele levensduur wordt ondergebracht bij de leverancier.

Post-use

De post-use fase omvat de periode na het gebruik van de hardware. Dit kan zijn door dat de lifecycle is verlopen of omdat de defecte hardware niet meer (economisch verantwoord) gerepareerd kan worden.

De leveranciers geven aan dat er mogelijkheden zijn voor het afvoeren en gecertificeerd wipen van de hardware en het geven van een herbestemming. Dit kan gaan om de herinzet van apparatuur door middel van het opkopen of schenken, de herinzet van onderdelen (re-use), het duurzaam hergebruiken van de onderdelen tot andere producten (repurpose) of op de juiste manier afvoeren van de grondstoffen (recycle).

4.2. Vraag 2: Invloed van circulaire economie op prijsstelling

In hoeverre heeft circulaire economie in uw dienstverlening inclusief producten invloed op de prijs? Geef weer in percentage t.o.v. uw dienstverlening inclusief producten waar geen rekening wordt gehouden met circulaire economie.

De leveranciers menen dat duurzame hardware over de gehele lifecycle goedkoper kan zijn. De initiële aanschaf is mogelijk duurder (5-10%), maar door langere levensduur, hogere restwaarde en betere repareerbaarheid kan dit zichzelf weer terugverdienen op de lange termijn. Dit alles is afhankelijk van de keuzes en visie van de klant. Een percentage kan hierop door geen van de leveranciers worden gegeven.

4.3. Vraag 3: Demarcatie tussen dienstverlening leverancier en ProRail

In hoeverre vallen de organisatie en werkzaamheden van de circulaire economie processen - zoals reparatie of refurbishen - binnen uw dienstverlening? En welke werkzaamheden dienen door ProRail worden uitgevoerd?

Alle leveranciers geven aan dienstverlening te kunnen bieden over het hele spectrum en daarmee ProRail te kunnen ontzorgen. Waar de ene leverancier alles inhouse doet, zoekt een andere leverancier de dienstverlening ook bij partners. Bij alle leveranciers wordt

¹ DaaS. Desktop as a Service.

het verwerken en afvoeren van de hardware (recycle) altijd via een afvalverwerker uitgevoerd.

ProRail is met name verantwoordelijk voor de inname van de apparatuur voor reparatie en afvoeren.